

UiT Norges arktiske universitet

Kvalitetsmelding utdanning 2022

Det juridiske fakultet

Innledning

I vår strategi [«Rettsikkerhet og kompetanse»](#) er det eksplisitt nedfelt at fakultetet skal være internasjonalt ledende på utdanningskvalitet. At dette er et uttalt satsingsområde er et viktig grunnlag for fakultetets kontinuerlige fokus på utvikling og for de prioriteringer som er gjort for å legge til rette for et godt, bevisst og systematisk utdanningskvalitetsarbeid over flere år. Gode resultater er oppnådd innenfor flere områder. Fakultetet er blant annet blitt tildelt UiTs Fyrtårnsmidler to ganger, og har ved flere anledninger mottatt eksterne midler til utdanningskvalitetsprosjekter.

Kvalitetsmelding 2022 fra Det juridiske fakultet besvarer spesifikk bestilling fra universitetsledelsen,¹ og vil deretter følges opp i dialogmøte mellom universitetsledelsen og fakultetet. I meldingen gis det oppsummeringer, beskrivelser og vurderinger som også er knyttet til fakultetets strategi, handlingsplaner, budsjettprioriteringer og årsplan. Fakultetets studieutvalg og forskningsutvalg har gitt innspill i arbeidet, og meldingen vil også legges frem for behandling i fakultetsstyret. I henhold til bestillingen har vi i årets melding et særlig fokus på utvikling og områder hvor det er rom for forbedring.

Foruten det femårige integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap (IMA-JUS) tilbyr fakultetet *Master of Laws in Law of the Sea* innen havrett (90 studiepoeng, heretter omtalt som LL.M-programmet), *Nordic Master's Programme in Environmental Law* innen miljørett (fellesgradsprogram, 120 studiepoeng, heretter omtalt som NOMPEL) og ph.d-programmet i rettsvitenskap. Ellers deltar fakultetet i utdanningssamarbeid knyttet til følgende fire tverrfaglige masterprogram som tilbys ved UiT: *Master in Governance and Entrepreneurship*, *Indigenous Studies*, *Peace and Conflict Transformation* og *Ocean Leadership*.

Del I: Oppfølging av Kvalitetsmelding 2020

I det følgende gis en oppsummering av hvordan fakultetet har fulgt opp utfordringene og noen av de tiltakene som ble beskrevet i fakultetets Kvalitetsmelding 2020.²

- *Forholdstall mellom studenter, faglige- og administrativt ansatte*

Som omtalt i Kvalitetsmelding 2020 har det totale antallet studenter steget hvert år, og tabellen nedenfor viser at antall studenter pr. vitenskapelig (UFF) årsverk ved fakultetet de siste årene har ligget på 15-16, sammenlignet med et gjennomsnitt ved UiT på 7-8. Dette er krevende med henblikk på fakultetets undervisningsmodell der en mindre andel av undervisningen foregår som forelesninger for hele kullet, mens hovedvekten gis som gruppeundervisning for mindre grupper. Mange studenter pr. vitenskapelig ansatte er også utfordrende med tanke på fakultetets ambisjoner og strategiske mål for utdanningskvalitet.

¹Arkivref. ephorte 2021/5088.

² Jf. sak OS 1/20 til fakultetsstyret i april 2020, <https://uit.no/moteportalen/um/mote?id=730>

Tabell 1: Studenter pr. faglige årsverk i perioden 2016-2021

Fakultetsnavn	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Studenter / faglige årsverk	Studenter / faglige årsverk	Studenter / faglige årsverk	Studenter / faglige årsverk	Studenter / faglige årsverk	Studenter / faglige årsverk
Avdeling vernepleie	17,12	18,21				
Det helsevitenskapelige fakultet	6,16	6,38	6,64	6,6	6,42	6,39
Det juridiske fakultet	15,85	15,05	16,26	16	15,25	15,01
Det kunstfaglige fakultet	3,48	3,45	3,39			
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi	9,84	9,62	10,37	10,4	11,46	12,28
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	8,26	8,44	8,42	8,43	8,79	8,95
Fakultet for idrett, reiseliv og sosialfag (IRS-fak)	11,01	9,03				
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi	11,87	10,72	9,42	7,65	7,52	7,94
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	3,73	3,4	3,4	2,87	3,05	2,91
Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthag	0	0	0	1,93	2,37	1,94
UiT (uspesifisert underenhet)	0	0	0	0	0	0
Universitetsbiblioteket i Tromsø	0	0	0	0	0	0
Universitetsdirektøren/Fellesadministrasjonen	0	0	0	0	0	0
Universitetsledelsen	0	0	0	0	0	
Sum	8	7,96	7,84	7,48	7,56	7,67

³Kilde: DBH

I tillegg har utviklingen i forholdstallet mellom studenter pr. administrativt ansatte vært drastisk. Forholdstallet mellom studenter og administrativt ansatte har siden 2013 økt fra 31,5 til 52,6, noe som betyr over 20 studenter mer å betjene for hver administrativt ansatt i løpet av denne perioden. Mange studenter pr. administrativt ansatt er krevende av flere grunner. Blant annet fordi behovet for tilrettelegging for studenter i studiesituasjonen har økt, det er økende behov for studierelatert rådgiving og fakultetet organiserer nå praksisopphold for rekordmange studenter. I tillegg har fakultetet mange store eksamener som ikke er innenfor fellestjenestens ansvarsområde, og som derfor må håndteres av fakultetet. At det har tatt betydelig lengre tid før flere av fellestjenestene er i stand til å avlaste fakultetsadministrasjonen som forespeilet, er fortsatt krevende. Gapet mellom forventninger og hva som er mulig å levere er dermed økende, og situasjonen er ytterligere forverret med de utfordringene som innføringen av de nye personal- og økonomisystemene ved UiT nå har medført. Fakultetet har forsøkt å følge opp disse utfordringene gjennom flere tiltak, og har benyttet mulighetene til å gi innspill og forslag i interne høringer og i de fora og arenaer vi deltar i.

Kampen om administrativt ansatte er de siste årene blitt betydelig større ved UiT, og oppbemanning av fellestjenestene har i stor grad bidratt til dette. Både fakultetene og fellestjenestene er i stadig underskudd på administrativt ansatte, og det er stadige utlysninger med mange interne søkere. Dette har for vårt fakultets del bidratt til at det gjennom de siste 3-4 årene i en liten studieadministrasjon med 10 stillinger kontinuerlig har vært vakanser i flere stillinger, og tilsvarende stort arbeidspress på de gjenværende. Til tross for etablering av mange fellestjenester, er fellestjenestene avhengig av at en betydelig mengde driftsoppgaver må utføres av fakultetsadministrasjonene, ofte innen knappe tidsrammer. Dette er en meget krevende situasjon med negativ virkning på arbeidsmiljøet, på de tjenester og den service som skal leveres, og for mulighetene til å arbeide med utvikling og effektivisering.

Også i faglig linje er det økt konkurranse om ansatte. Endringene i gradsforskriften som gjør at flere studiesteder i Norge arbeider med å bygge opp fagmiljøer for å kunne tilby masterutdanninger i rettsvitenskap, vil kunne bli en betydelig utfordring. Det er særlig akkrediteringskravene som gjelder

³ DBH

fagmiljøets størrelse og kompetanse, som er bekymringsfullt. Dette kan føre til at det blir enda større konkurranse om vitenskapelig ansatte i sektoren, i tillegg til den konkurransen en allerede har med domstolene og privat sektor.

Et tiltak for å øke attraktiviteten til vårt fagmiljø er å gjøre fagmiljøet større, altså med flere vitenskapelig ansatte. Når det har vært mange gode søkere til stillingene, har fakultetet de siste årene tilsatt flere enn det antall stillinger som har vært lyst ut. Fakultetet har dessuten søkt om støtte fra UiTs strategiske fond. Dette er en praksis som vil benyttes også framover, da med tanke på å gradvis øke antall vitenskapelig ansatte. Fakultetsstyret har i tillegg vedtatt å lyse ut og tilsette i en 2-årig prosjektstilling, som del av arbeidet for å motvirke effektene av endringene i gradsforakriften. Dette sees i sammenheng med forslaget om å øke antall vitenskapelig ansatte, og inngår dermed som del av en satsing på flere områder med sikte på å profilere fakultetet, rekruttere studenter, og beholde og rekruttere flere vitenskapelig ansatte.

- Informasjons- og formidlingsarbeid

Som direkte følge av ADM2020 er fakultetet helt uten egne stillingsressurser knyttet til formidlings- og informasjonsarbeid. Dette påvirker viktige deler av studiekvalitetsarbeidet, og gir stadig større utfordringer i oppdaterings- og forbedringsarbeid med bl.a. nettsider, intranett, studiekatalogen, portaler, Canvas, markedsføring og øvrig informasjons- og formidlingsarbeid både internt og eksternt. Fakultetets forskergrupper har også etterlyst formidlingstjenester som de tidligere har fått, men som fakultetsadministrasjonen ikke lenger har ressurser til å levere. Avtakerfeltet savner også mer informasjon fra fakultetet gjennom digitale flater, for eksempel disputaser, forskningsprosjekter aktuelle gjesteforelesninger mv. Også med henblikk på synkende ungdomskull nasjonalt og tøffere konkurranse om de best kvalifiserte studentene, er det uheldig å ikke ha dedikerte ressurser på fakultetet til formidling og markedsføring. Endringen i gradsforakriften har gjort denne situasjonen enda mer krevende. Det vil medføre økt konkurranse om studenter, men enda mer bekymringsfullt er at det kan føre til at det blir enda større konkurranse om vitenskapelig ansatte (jf. også beskrivelsen i punktet ovenfor).

Fakultetet tok opp dette i dialogmøtet med universitetsledelsen våren 2021. Som oppfølgende tiltak foreslo daværende rektorat at nivå 1 skulle ta initiativ til at det blir satt ned en gruppe som skal lage en helhetlig strategi for å få frem konkurransefortrinn og kvaliteter ved Det juridiske fakultet, og på denne måten demme opp for konsekvensene endringene av gradsforakriften kan gi. Viktige områder denne gruppen er tiltenkt å arbeide med er synliggjøring av forskermiljø, forskergrupper, fagtilbud, studentrekruttering, studentmiljø og kommunikasjonsplan/markedsføring. Dette vil også bidra til å oppfylle anbefalinger fra Forskningsrådets evaluering av norsk rettsvitenskapelig forskning (Jureval, 2020-2021). Prosjektstillingen som nevnt ovenfor vil være et viktig bidrag fra fakultetets side, og det gjenstår nå å avklare hvordan nivå 1 kan bidra inn i prosjektet.

Fakultetet har det siste året engasjert en student på timebasis for å bistå fakultetet i å utføre noe arbeid på fakultetets nettsider, og i å profilere fakultetet på Facebook og i andre sosiale media. Det har i tillegg vært arbeidet for å forbedre samhandlingen med fellestjenesten for formidling, slik at vi øker fakultetets synlighet. Dette kan ha medvirket til at antall publiserte saker knyttet til fakultetets virksomhet nå er blitt noe høyere, men det anses av fakultetet fortsatt som lavt.

- Eksamensordninger og eksamensavvikling

Fakultetet har den siste tiden erfart en god utvikling hvor fellestjenesten for eksamen leverer stadig bedre tjenester. Fakultetet har i stor grad bidratt i flere av UiTs utviklingsprosesser, gitt innspill og foreslått løsninger. God dialog og samarbeid er vektlagt. Herunder vil vi henstille til at UiT må ha oppmerksomhet om å sikre en god balanse der faglig godt begrunnede hensyn som er viktige for utdanningskvaliteten som hovedregel går foran hensynet til fellesløsninger og administrative besparelser som ikke ivaretar relevante faglige hensyn.

Innen eksamensarbeidet vurderes det likevel fortsatt slik at fakultetet gjennom ADM2020 har avgitt flere ressurser enn arbeidsoppgaver. Dette er kanskje spesielt for vårt fakultet, siden vi som nevnt har varierte eksamensformer med en betydelig andel hjemmeeksamener og muntlige eksamener for store studentgrupper som sammen med en stor mengde andre oppgaver må ivaretas av en svært liten studieadministrasjon, siden fellestjenesten fortsatt primært støtter opp om skriftlige skoleeksamener. WISEflow mangler fortsatt god funksjonalitet for andre eksamensformer enn skriftlig skoleeksamen. Fakultetet har i tillegg en økende og svært høy mengde klager på karakter, som skal behandles hovedsakelig i juli, samtidig som det skal avvikles ferie (3-400 klager pr. år de siste to årene). Eksamensarbeidet er dermed fortsatt sårbar og svært krevende å drifte for fakultetet med de små ressursene vi har tilgjengelig. Situasjonen har naturligvis vært ytterligere krevende under pandemien med store behov for omlegginger, alternative løsninger, og et betydelig informasjonsarbeid overfor både studenter og ansatte.

- Tilrettelegging for studenter med særskilte behov

Det juridiske fakultetet har mange studenter med behov for tilrettelegging, herunder studenter med multiple funksjonsnedsettelse og omfattede behov for tilrettelegging av bygg, IKT og i undervisnings- og eksamenssituasjonen. For å følge opp fakultetets utfordringer og store ressursbruk tilknyttet tilrettelegging av studiesituasjonen for studenter med særskilte behov, og på grunnlag av UiTs mål om likebehandling av studenter på tvers av enhetene, har fakultetet de siste to årene i flere sammenhenger spilt inn at det ved UiT er behov for felles ansvar, koordinering, erfaringsutveksling, kompetansebygging og retningslinjer på dette området. Det siste året er dette i stigende grad blitt adressert og etterlyst også fra de andre fakultetene. Situasjonen er slik vi vurderer det bekymringsfull med hensyn til ivaretagelsen av en svært sårbar studentgruppe som er helt avhengig av god og riktig hjelp fra UiT for å kunne gjennomføre sine studier. Fakultetene vet sjelden om disse studentene i forkant, og omfattende utredninger om aktuelle tilretteleggingstiltak må gjøres etter at undervisningen har startet opp. Arbeidsfeltet er svært komplekst, og det kan neppe være en god løsning at hvert fakultet enkeltvis må bruke betydelige ressurser på kompetanseoppbygging og tidkrevende utredningsvirksomhet som også omfatter samhandling og grenseganger mellom UiT og eksterne aktører som NAV, kommune og fylkeskommune.

Etter dialogmøtene med universitetsledelsen i 2019 og 2020 fikk fakultetet gjennomslag for at det skal fastsettes felles retningslinjer ved UiT for tilretteleggingsarbeidet, og at nivå 1 skulle ha ansvaret for å igangsette dette. Noe er kommet på plass i den seneste tiden, i et arbeid fakultetet har bidratt i, og UiT har vedtatt *Handlingsplan for universell utforming og individuell tilrettelegging for studenter ved*

UiT 2021-2024. Slik vi vurderer er det imidlertid fortsatt et stort behov for tydelige retningslinjer, koordinering, samordning og kompetansebygging. Avdeling for utdanning, forskning og formidling har formidlet til fakultetet at den i hovedsak ivaretar tilrettelegging i forbindelse med *eksamen*, men ikke har ressurser til å ivareta tilrettelegging i studiesituasjonen for øvrig. Universitetsledelsen orienterte i forbindelse med den interne høringen i 2020 om justering av fellestjenestene ved UiT⁴ om at universitetsdirektøren planla å legge frem for drøfting et eget forslag om å la tilrettelegging i studiehverdagen for studenter med behov for spesiell tilrettelegging bli en del av fellestjenestens oppdrag, etter modell fra NTNU. Flere fakulteter i tillegg til oss etterlyser nå en avklaring fra universitetsledelsen om status, og hvorvidt det er foretatt en beslutning om dette.

Handlingsplanen for universell utforming og individuell tilrettelegging slår fast at «ved behov for individuell tilrettelegging er det et gjensidig forpliktende samarbeid mellom student, fagmiljø og sentrale enheter, og at studenter med behov for individuell tilrettelegging skal få likeverdig behandling, uavhengig av studie-, fakultets-, og campustilhørighet». Universitetsledelsen og Avdeling for utdanning, forskning og formidling gis i handlingsplanen ansvar for flere av de områdene som vi har etterlyst. Dette er blant annet «å sørge for klar og tydelig organisering av arbeidet med universell utforming og tilrettelegging ved UiT, herunder ansvarsfordeling og koordinering». Videre skal det etableres «en rådgivende- og koordinerende instans som kan bistå fakultetene og øvrige ansvarlige enheter i arbeidet med universell utforming og tilrettelegging». Denne instansen skal også sikre likeverdig behandling av studenter med behov for individuell tilrettelegging, uavhengig av studie-, fakultets- og campustilhørighet», og etablere et tilretteleggingsforum som gjennom kompetanseheving, erfaringsutveksling og problemløsning bidrar til lik praksis av universell utforming og individuell tilrettelegging for studenter, på tvers av fakultet.

Det er positivt at oppfølging av handlingsplanen er satt opp i UiTs Virksomhetsplan 2022, og at nivå 1 har ansvaret for igangsetting. Handlingsplan er utformet på et overordnet og strategisk nivå, og spesifiserer ikke hvordan tiltakene skal operasjonaliseres ved UiT. At det operative tilretteleggingsarbeidet burde komme tydeligere fram i handlingsplanen, ved at ansvar fordeles tydelig, arbeidet organiseres hensiktsmessig og det kommer på plass felles retningslinjer som bidrar i arbeidet med å gjennomføre konkrete tilretteleggingstiltak for den enkelte student på fakulteter og enheter, er noe vårt fakultet ga innspill om i høringen på handlingsplanen i januar 2021.⁵ Handlingsplanen alene er dermed ikke et tilstrekkelig grunnlag for det konkrete tilretteleggingsarbeidet. I høringen på handlingsplanen stilte fakultetet også spørsmål ved hvordan det skal gjøres prioriteringer mellom tiltakene i planen, og hvem som har ansvaret for å prioritere. Før dette er på plass, vurderes det som en vanskelig oppgave for fakultetet å skulle konkretisere handlingsplanen i årlige aktivitetsplaner, slik fakultetene gis ansvar for i handlingsplanen. Det er derfor positivt at oppfølging av handlingsplanen er satt opp i UiTs Virksomhetsplan 2022, og at nivå 1 har ansvaret for igangsetting.

- Tiltak for å dempe karakterpresset

Som omtalt i fakultetets Kvalitetsmelding 2020 har fakultetet stor og kontinuerlig oppmerksomhet på karakterpress, og gjennomfører i samarbeid med våre studentforeninger flere aktiviteter og tiltak hvor målet er å senke dette presset. Assosierte målsettinger er å redusere gjentak av allerede beståtte

⁴ Arkivref. ephorte 2016/1524.

⁵ Arkivref. ephorte 2019/783-19.

eksamener (som på grunn av karakterpresset gjøres i et meget stort omfang på våre studier), redusere antall klager på karakterfastsettelse, og som følge av dette øke gjennomstrømmingen. Dette er aktuelle problemstillinger især på masterprogrammet i rettsvitenskap.

For å dempe karakterpresset har fakultetet i tillegg gjort en rekke endringer i studieplanen. Eksamensformer er endret og vurderingsuttrykket «bestått/ikke bestått» er innført på noen emner. Dette medfører at første semester nå er uten bokstavkarakterer (med unntak av eksamen i ex. phil. hvor vi håper HSL-fakultetet også vil endre vurderingsuttrykket til «bestått/ikke bestått»), noe vi tror kan bidra til mindre karakterfokus og press. I tillegg er enkelte fag tatt ut fra de store eksamenene som gjennomføres på slutten av hvert studieår, dels med sikte på at presset skal bli mindre ved at noen fag allerede er ferdig prøvd. Fakultetsstyret vedtok i 2020 også at eksamenene med varighet på åtte timer på tredje- og fjerde studieår, ble redusert til seks timer. Endringene som er gjennomført innebærer endringer av emnestruktur, eksamensordninger, vurderingsuttrykk, tidspunkt for eksamener gjennom studiet, omfanget av eksamenene, mv.

Endringene fases inn gradvis over 7 år fra og med kull 2020. Takket være god planlegging av en lang rekke kompliserte problemstillinger, har innfasingen så langt vært gjennomført etter planen, og med gode resultater. Det er for tidlig å gjøre analyser av effekter pr. nå, men etter hvert som endringene implementeres vil fakultetet i årene fremover følge nøye med på gjentakstall, gjennomstrømming, gjennomføringsgrad og karakterstatistikk.

- *Videreutvikling av fakultetets kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten*

Det gjenstår fortsatt elementer som ikke er ferdig utviklet og implementert i UiTs kvalitetssystem, herunder en presis bestilling og forventningsavklaring av hva fakultetene selv skal utvikle. Slik vi vurderer har fakultetene selv hovedansvaret for å systematisere arbeidet som skal gjøres for å sikre gode kvalitetssløyfer med planlegging, gjennomføring, vurdering, forbedring og utvikling. Vi har derfor valgt å selv definere hvilke elementer vi mener minimum bør være på plass i fakultetets studiekvalitetsarbeid, og arbeider med utvikling og ferdigstilling av disse. Dette omfatter et overordnet policydokument for utdanningskvalitetsarbeidet ved fakultetet, årshjul (med oversikt og tidsangivelse over alle faste evalueringer, rapporter og analyser som utarbeides, i hvilke utvalg disse behandles og hvordan dette er koplet til øvrig virksomhetsstyring ved fakultetet og UiT), oversikt over roller og ansvar og hvordan dette er operasjonalisert (siden vi ikke har institutter er dette særlig viktig hos oss), prosedyrebeskrivelser for sentrale aktiviteter og prosesser som bidrar til kvalitetssikring og kvalitetsutvikling, samt system for dokumentasjon av at studieprogrammene våre oppfyller de nasjonale akkrediteringskravene. I det systematiske kvalitetsarbeidet er det lagt vekt på løpende utvikling av utdanningskvaliteten, at sviktende kvalitet skal avdekkes, at det sikres tilfredsstillende dokumentasjon av kvalitetsarbeidet, og at resultater, analyser og rapporter gjøres kjent blant studentene, de faglig ansatte, programstyrene, fakultetsstyret og avtagerfeltet. Utviklingsarbeidet vil fortsette våren 2022, og det nye systemet skal deretter gradvis implementeres og gjøres kjent hos alle rolleinnhavere ved fakultetet.

- *Utdanningskvalitetsarbeid, studentinvolvering og kollegialt samarbeid og ansvar*

Fakultetet mener vi lykkes godt med vår satsning på utdanningskvalitet, og vi kan vise til gode resultater, både i interne og eksterne undersøkelser. Eksempelvis viser resultatene fra Studiebarometeret også i 2021 høye svarprosent og svært gode score, og det samme er jevnt over tilfellet i egne undersøkelser.

De siste årene er det arbeidet mye med utvikling og videreutvikling av systemene og rutinene for evalueringsarbeidet, og det er siden 2020 gjort flere endringer. Målene har vært å øke svarprosenten i studentevalueringene for å styrke representativiteten. Utviklingen er også gjort ut fra et kost-nytte perspektiv med henblikk på de store ressursene fakultetet legger ned i dette arbeidet. Videre har det vært vesentlig at både studenter og faglig ansatte involveres på en slik måte at evalueringsarbeidet leder til bedre undervisning og læring. Viktige siktemål er dessuten at studentene har en aktiv rolle, at det stimulerer til et fruktbart lærersamarbeid og god studieprogramledelse, samt at kvalitetsutviklingsarbeidet er forankret i fagmiljøene og erkjennes som et kollegialt ansvar.

I tillegg til vesentlig høyere svarprosent i både student- og lærerevalueringer, driftes systemet med effektive digitale løsninger. Underviserne får fortløpende tilbakemeldinger fra studentene, og får dermed mulighet til å kunne iverksette kvalitetsforbedrende tiltak umiddelbart. Underviserne kan dessuten bruke systemet som et verktøy til å samle og dokumentere evalueringer fra studentene, som del av utviklingen av sine pedagogiske mapper, videreutvikling av utdanningsfaglig kompetanse, opprykk og merittering. Utvikling og videreutvikling av fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse vurderes av fakultetet som svært viktig med tanke på undervisningskvaliteten.

Evalueringsystemet er fortsatt under utvikling, men vi mener det i all hovedsak nå fungerer meget godt og svarer ut fakultetets målsettinger. Fakultetet har parallelt med dette vært representert i UiTs prosjektgruppe som arbeider med Evaluation Kit. Når dette systemet er tilgjengelig for ordinær bruk og kan bygges inn i fakultetets canvasstrukturer, vil fakultetet prøve det ut.

På ph.d.-programmet gjennomføres det dialogbaserte evalueringsmøter, både mellom prodekan for forskning og ph.d.-studentene, og mellom prodekan for forskning og underviserne i ph.d.-emnene. Disse møtene har på mange måter vært mer nyttige for kvalitetsarbeidet enn tilbakemeldingene fra de skriftlige evalueringene, blant annet fordi antallet ph.d.-studenter på hvert emne ikke er særlig høyt, og fordi svarprosenten har variert betydelig. Det er derfor vanskelig å identifisere generelle funn fra de skriftlige tilbakemeldingene.

I tillegg til det som er beskrevet ovenfor avholdes det *dialogbaserte evalueringsmøter* hvor de tillitsvalgte studentene og Juridisk studentutvalg (JSU) deltar sammen med avdelingsansvarlig/programansvarlig og ansatte fra fakultetets studieadministrasjon. Resultatene fra Studiebarometeret følges også grundig opp, og fakultetet lykkes i det systematiske arbeidet med å oppnå høy svarprosent og studentinvolvering også i denne undersøkelsen. Fakultetsledelsen har ut over dette månedlige møter med JSU, og her kan nevnes at samarbeidet med og bidragene fra studentene i siste årene med pandemi har vært svært verdifullt.

Arbeidet med fakultetets undervisningsevaluering og øvrige systematiske kvalitetsarbeid fortsetter, bl.a. for å øke svarprosent fra studentene på LL.M-, NOMPEL og ph.d.-programmene.

Del II: Det systematiske kvalitetsarbeidet

I denne delen gis en oversikt over hvordan fakultetet gjennomfører det systematiske utdanningskvalitetsarbeidet, og de kvalitetsdialogene som inngår.

- *Kvalitetsdialoger ved fakultetet*

Det juridiske fakultet har som kjent valgt å ikke organisere seg med instituttstruktur og instituttledere. Oppgavene som ellers tilhører instituttlederne er i hovedsak ivaretatt av våre prodekaner. Prodekan for utdanning er leder for studieutvalget som er programstyret for våre masterprogrammer, og prodekan for forskning leder forskningsutvalget som er programstyret for vårt ph.d.-program. Dette innebærer å påse at fakultetets studietilbud evalueres og utvikles i samsvar med kvalitetssystemets krav og målsetninger, i tillegg til å ivareta et særlig ansvar for å sikre god faglig- og pedagogisk kvalitet i undervisningen. Prodekanene følger også opp kvalitetsarbeidet og fastsetter oppfølgingstiltak i dialog med dekan, programstyrene, avdelingsledere og programansvarlige.

Kvalitetsdialogen mellom dekan og prodekanene ved fakultetet har som formål å bidra til at dekan har tilstrekkelig og oppdatert kunnskap til å kunne ivareta sitt overordnede ansvar for det systematiske kvalitetsarbeidet. Kvalitetsdialogen er også viktig for å bidra til at kunnskap og erfaringer bringes videre, både til fakultetsstyret som beslutningstaker og fakultetets øverste organ, og til underliggende organer. Dette kan oppsummeres slik:

1. Prodekanene er ansvarlige for å ha det systematiske kvalitetsarbeidet som gjennomgående tema på de ukentlige ledermøtene på fakultetet, ledet av dekan.
2. Før hvert møte i studieutvalget og forskningsutvalget gjennomgår prodekanene i ledermøtet de sakene som skal behandles, og diskuterer innholdet med dekan og ledergruppen.
3. Etter hvert møte i studieutvalget og forskningsutvalget gir prodekanene en oppdatering på status av vedtakene, og diskuterer med dekan hvordan sakene best kan følges opp videre.
4. Det systematiske kvalitetsarbeidet, styrker, svakheter, utfordringer og planer er gjenstand for grundig dialog i forbindelse med de halvårslige og årlige rapportene/oppfølgingene som skjer i studieutvalget og forskningsutvalget, samt i forbindelse med utarbeidelse av årsrapporter og årsplaner.
5. Dekan utarbeider fakultetets Kvalitetsmelding annet hvert år, og har i den forbindelse grundig dialog og samarbeid med prodekanene om innholdet.
6. Dekan og prodekaner har dialog og samarbeider om årlig sak for fakultetsstyret om kvalitetsarbeidet ved fakultetet.

Når det gjelder hvordan kvalitetsdialogen fungerer på de ulike nivåene internt på fakultetet, er vår vurdering at dette i hovedsak fungerer i tråd med formålene. Kvalitetsdialogen er delvis også under utvikling, spesielt når det gjelder roller og ansvar.

Dialogen med studentene er som sagt god og viktig. Fakultetet legger vekt på å sikre at alle tillitsvalgte studenter gis nødvendig opplæring og oppfølging, at de bevisstgjøres sin rolle og innflytelse i de utvalg hvor de er representert og i studiekvalitetsarbeidet generelt, og at det ellers legges til rette for at de kan delta aktivt og konstruktivt i kvalitetsdialogene. JSU har seminar for nye tillitsvalgte hvert år, og

prodekan for utdanning møter også de nye tillitsvalgte. Avdelingslederne/de programansvarlige har løpende dialog og faste møter med de tillitsvalgte på sine avdelinger/studieprogram. Det avholdes dialogbaserte evalueringsmøter hvert semester, hvor de tillitsvalgte studentene og JSU deltar sammen med avdelingsansvarlig/programansvarlig og studieadministrasjonen. Fakultetsledelsen har også møter med JSU hver måned

- Samarbeidet og samhandlingen mellom de ulike nivåene ved UiT

Kvalitetssystemet ved UiT skal fremme kvalitetsarbeid- og samarbeid også mellom de ulike nivåene ved UiT. Det er en utfordring at det fortsatt gjenstår elementer i UiTs kvalitetssystem som ikke er ferdig utviklet og implementert, herunder hva som forventes av fakultetene.

Samarbeidet om de årlige Studiebarometerundersøkelsene mener vi fungerer godt. Ressursgruppen for studiekvalitet er et viktig og nyttig fora både for samarbeid, samhandling og kompetansebygging, og bør om mulig ha møter på mer jevnlig basis.

Strategisk utdanningsutvalg (SUV) har som et rådgivende fora en viktig rolle i arbeidet med utdanningskvalitet ved UiT, og har de siste årene arbeidet med tema som studieprogramledelse, meritteringsordning, internasjonal studentmobilitet, utlysninger av utdanningskvalitetsmidler, systematisk kvalitetsarbeid med utdanning, livslang læring, digital undervisning før, under og etter pandemien, utvikling av program for pedagogisk basiskompetanse, for å nevne noe. Når det gjelder møtene i Strategisk utdanningsutvalg er dette et svært viktig fora for enhetene til sammen å gi strategiske råd til universitetets arbeid med utdanning, og en verdifull arena for erfaringsutveksling og etablering av samarbeid mellom enhetene. Møtene har passe hyppighet, men ofte er det lite tid til å diskutere alle sakene på agendaen. Saksbehandlingsrutinene i SUV kan imidlertid med fordel gjøres tydeligere med henblikk på en del saker som regelmessig skal drøftes, så som strategisk fond/strategisk budsjett.

Fakultetet vurderer dialogmøtene med universitetsledelsen som en viktig arena for samarbeid, samhandling og dialog. Det systematiske utdanningskvalitetsarbeidet har i varierende grad vært tema i disse dialogmøtene. Årets kvalitetsdialog skal ifølge universitetsledelsen være basert på fakultetets kvalitetsmelding, noe vi vurderer som et viktig grep for samhandling og samarbeid også innenfor dette området. Fakultetet har samtidig erfart det som uklart hvordan og når tiltak som er fastsatt i disse dialogmøtene følges videre opp ved nivå 1, herunder hvordan oppfølgingsansvaret operasjonaliseres ved de ulike enhetene på nivå 1. Dette har for fakultetet gjort det usikkert om sakene faktisk følges opp fra nivå 1, og det har vært vanskelig å få klare svar. Eksempler på dette innenfor utdanningskvalitetsområdet, og som også er omtalt i denne meldingen, er oppfølging/avklaring fra nivå 1 om arbeidet med tilrettelegging for studenter i studiesituasjonen, samt universitetsledelsen forslag om å sette ned en gruppe som skal lage en helhetlig strategi for å få frem konkurransefortrinn og kvaliteter ved Det juridiske fakultet.

Ut over dette er det slik vi vurderer det viktig å fortsette arbeidet med å synkronisere tidslinjer og prosesser mellom nivåene i det systematiske utdanningskvalitetsarbeidet, f.eks. UiTs virksomhetsplan, utdanningsmelding og budsjettrammer. I tillegg er det viktig for samarbeidet og samhandlingen at nivå 1 er oppmerksomme på å synkronisere sine ulike bestillinger, slik at fakultetene ikke må svare ut tilsvarende bestillinger flere ganger, eller at det kommer flere ulike og store bestillinger samtidig.

- Datakilder, funn og tiltak som er iverksatt/planlegges iverksatt

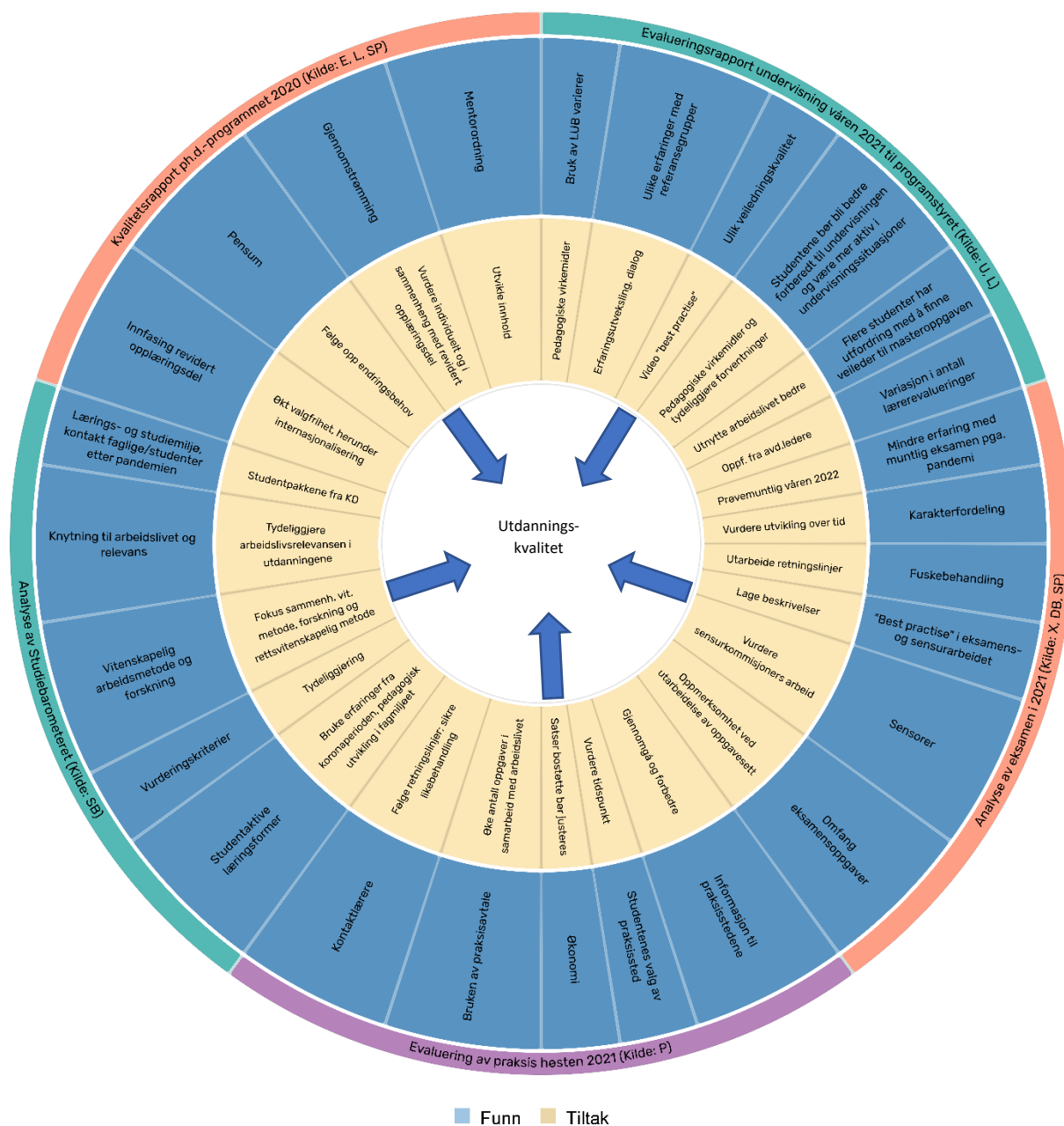
I utdanningskvalitetsarbeidet benytter fakultetet mange informasjonskilder. Disse skal til sammen gi oss et mest mulig dekkende bilde av kvaliteten i studieprogrammene. En kortfattet oppsummering av de viktigste funnene i evalueringer og undersøkelser, og hvilke tiltak som er iverksatt/planlegges iverksatt på bakgrunn av disse fremkommer i det følgende. Fakultetet legger åpent ut de fleste evalueringsrapporter i form av saksdokumenter for behandling i programstyrene og fakultetsstyret, men i den grad det er nødvendig av personvern hensyn er vedlegg og grunnlagsmateriale unntatt offentlighet. Dette gir transparens og innsyn for alle, inkludert studentene, ved at dokumentene er tilgjengelig i UiTs møteportal. Fakultetet legger i tillegg rapportene ut i Canvas i en egen modul for kvalitetsarbeid.

Datakildene er beskrevet her med hvert sitt symbol. Symbolene angir hvilke kilder som har gitt hvilke funn, og knytter disse til aktuelle tiltak. Symboler med en bokstav representerer datakilder med opphav ved fakultetet, de andre er eksterne (utenfor fakultetet) kilder.

Tabell 2: Datakilder som benyttes i utdanningskvalitetsarbeidet

Kilde	Symbol
Data fra evalueringsskjemaer. Besvares av studenter, undervisere og avdelingsledere/programansvarlige i den løpende undervisningsevalueringen. Overordnet score tas ut på ulike aggregeringsnivå midt i studieåret og for hele studieåret, og legges til grunn i analysene. Fritekstsvaret tas ut både midt i studieåret og for hele studieåret, og gjennomgås for å kunne avdekke ev. «røde flagg»/kvalitetssvikt som ikke fanges opp ellers.	U
Referat fra halvårige dialogmøter mellom tillitsvalgte studenter, representant fra Juridisk studentutvalg, avdelingsleder/programansvarlig og studieadministrasjonen.	D
Evalueringsrapport pr. studieår (inkluderer funn fra midtveisevaluering).	E
Eksamensstatistikk og årlig evalueringsrapport fra eksamensgjennomføringen. Her følger vi opp utvikling over tid når det gjelder karakterfordeling, fuskesaker, klagesaker, samt kvalitetssikring av sensorer og sensur	X
Evalueringsrapport fra gjennomføringen av praksisperioden (pr. studieår). Besvares av studenter, praksisstedene og studentens faglige kontaktpersoner på fakultetet.	P
Ulike tilbakemeldinger fra studenter, undervisere og observasjoner i løpet av studieåret.	L
DBH-data (produksjon av studiepoeng og gjennomføringsdata)	DB
Statistikkportalen (gjennomstrømming)	SP
Studiebarometeret, NOKUT	SB
Kandidatundersøkelser (UiT og nasjonale)	KU

I følgende figur er funn og tiltak knyttet til ovenstående kilder for slik å vise hvordan fakultetets kvalitetsarbeid har vært gjennomført det siste året.

I avsnittet om utdanningskvalitetsarbeidet ved fakultetet, gjøres det rede for fakultetets system for løpende undervisningsevaluering. Studentene besvarer spørsmålene i evalueringsskjemaene med å angi følgende gradering fra «Ikke i det hele tatt», «Svært lite», «Lite», «Noe», «Ganske mye/ganske godt» eller «Svært mye/svært godt», som gis tallverdi (score) fra 0-5. Tabellen nedenfor viser score fra disse evalueringsskjemaene for et gitt semester (jf. kilde U i oversikten over datakilder). Dette

semesteret kom det inn 1088 evalueringsskjema, fordelt slik: NOMPEL (19 svar), LL.M (26 svar), Masterprogram i rettsvitenskap: 1. avdeling (351 svar), 2. avdeling (210 svar), 3. avdeling (275 svar), 4. avdeling (172 svar) og 5. avdeling (35 svar).

Studie-program	Student forberedt til underv.	Student aktiv deltakelse i underv.	Bruk av LUB	Undervisnings-materialets kvalitet	Gjennom-føring av underv.	Nytte LUB	Total
IMA-JUS							
1. avdeling	4.0	3.4	4.1	4.3	4.3	4.2	4.1
2. avdeling	3.6	3.1	3.1	3.6	3.7	3.5	3.4
3. avdeling	3.7	2.9	3.1	3.8	3.8	3.6	3.5
4. avdeling	3.9	2.6	3.3	4.0	3.8	3.8	3.6
5. avdeling	3.9	3.2	3.3	3.9	4.0	3.8	3.7
LL.M	3.9	3.5	4.2	4.4	4.3	4.2	4.1
NOMPEL	3.7	3.8	4.4	4.2	4.6	4.6	4.2
Total	3.8	3.1	3.5	4.0	4.0	3.9	3.8

Aggregerte data for undervisningsevaluering – tilbakemelding til underviser

Datasettene kan aggregeres på ulike måter og legges til grunn for å avdekke eventuelle tendenser for eksempel mellom avdelinger, tidlig på studiet versus slutten av studiet, gjennom hele studieprogrammet fra start til slutt, endringer over tid mv. Programstyret (studieutvalget) får i tillegg mer detaljerte bakgrunnsdata, men disse er unntatt offentlighet. Det samles også inn fritekstsvaer som analyseres.

Del III: Digital innovasjon i undervisning og læring

I denne delen besvares spørsmål i bestillingen knyttet til at pandemien medførte raske og store omveltninger på hvordan fakultetene organiserte og gjennomførte undervisning og vurdering ved UiT. Det er ved UiT også fokus på å gjøre studietilbud fleksible.

- Læringspunkter fra pandemien som fakultetet tar med seg i det videre arbeidet med å heve studiekvalitet

For fakultetet var det høsten 2021 viktig å ta lærdom fra erfaringene vi gjorde oss under pandemien, og ikke uten videre bare gå tilbake til den gamle normalen. Før pandemien inntraff ble undervisningen gjennomført med fysiske forelesninger som i all hovedsak også ble tatt opp, samt fysisk seminarundervisning. Pandemien medførte at vi måtte gjøre store endringer i dette, i stor grad styrt av regler fastsatt sentralt på UiT. Periodevis ble alle undervisningstilbud gjennomført digitalt, men i største deler av pandemien gjennomførte vi en kombinasjon av digitale forelesninger og fysiske seminarer. Vi har i tillegg hatt en digital seminargruppe i alle fag under hele pandemien.

Våren 2022 planla vi utfra et håp om at undervisningen ikke lenger skulle være helt eller delvis styrt av pandemien, og dermed ut fra et mål om best mulig læringsutbytte, tekniske og praktiske muligheter, ressursituasjonen, mv. For å gjennomføre dette på en måte som gjorde det mulig for oss å bygge også på erfaringene fra pandemien, gjennomførte vi en spørreundersøkelse både blant våre studenter og undervisere om hvilken undervisning de foretrekker, hva som er fordeler og ulemper med ulike tilbud, hvilke forutsetninger som må foreligge for at ulike tilbud skal bli best mulig, med videre. "Highlights" fra studentundersøkelsen ble presentert på Juridisk studentutvalgs allmøte i oktober, og i tillegg ble begge undersøkelsene og tematikken diskutert på pedagogisk forum for alle underviserne våre. Deretter ble planene sendt til avdelingslederne og de programansvarlige (studieprogramlederne våre) for innspill. Ut fra dette ble det bestemt at undervisningen ved fakultetet våren 2022 i hovedsak skal gjennomføres med fysisk seminarundervisning og fysiske oppgavegjennomganger. For forelesninger er det åpnet for ulike alternativer som gir avdelingslederne/de programansvarlige og den enkelte underviser frihet og mulighet til å velge ulike løsninger for ulike forelesningsrekker. Avdelingslederne har et overordnetansvar for at det totale tilbudet på den enkelte avdelingen/studieprogram blir godt.

Sammenfatningsvis erfarer vi at både studenter og undervisere mener læringsutbyttet blir bedre når undervisningen gjennomføres fysisk med oppmøte på campus. Studentene ønsker imidlertid fleksibilitet i den forstand at det skal være mulig å se forelesninger flere ganger, blant annet for å jobbe med stoffet på en grundigere enn hva bare tilstedeværelse i auditorium åpner for. Med hensyn til seminarer har fakultet som nevnt bestemt at disse fremover skal gjennomføres bare fysisk, uten tilbud om digital gruppe. Tilbudet om digitale seminarer var populært for fakultetets fjernstudenter, som under pandemien opplevde å få et tilbud de ikke ellers ville ha fått. De øvrige erfaringer fakultet gjorde seg med digitale seminarer, understøtter imidlertid ikke at dette er noe fakultetet bør bruke ressurser på å videreføre for en så liten gruppe studenter det er tale om.

Generelt har pandemien medført at både undervisernes og studentenes digitale kompetanse har fått et løft. Vi opplever at dette senker terskelen for å teste ut alternative undervisningsformer med støtte av digitale løsninger i både forelesninger og seminarer. Fakultetet var forut for pandemien og i regi av Fyrtårnsprosjektet *Læring og kunnskap for fremtidens jurist* i gang med et arbeid med utvikling av flere digitale læringsrom og ressurser for studentene, med et særlig fokus på å gi støtte til den del av studiehverdagen som brukes til selvstudier. Undervisernes nye erfaringer med digitale verktøy synes å ha virket positivt inn på dette arbeidet.

Under pandemien har alle fakultetets skoleeksamener blitt gjennomført som digitale hjemmeeksamener av samme varighet. Fakultetets hjemmeeksamener har blitt gjennomført på vanlig måte, men de etterfølgende justerende muntlige eksamenene har med unntak av en som ble gjennomført våren 2021 på 4. avdeling, måtte avlyses på grunn av pandemien. Muntlig eksamen på 1. avdeling har dessuten blitt gjennomført på en særlig måte i form av videoinnspilling av presentasjonen studentene normalt holder foran sensorene, og slik at den etterfølgende dialogen har måttet utgå. Pandemien inntraff samtidig som fakultetet gikk over til å bruke bare lovdata i eksamensmodul som tillatt hjelpemiddel under eksamen, istedenfor lovsamlingen som tidligere ble benyttet. På grunn av pandemien har fakultetet og studentene foreløpig ikke fått gjort seg inngående kjent med hvordan denne løsningen vil fungere. Vi har imidlertid hele tiden forberedt oss på en normalsituasjon og av den grunn samarbeidet blant annet med Universitetsbiblioteket om utvikling av kurs for studenter i bruk av eksamensmodulen. I tillegg har vi gjort oss selv bedre kjent med verktøyet. Erfaringene med eksamensavviklingen under pandemien og kjennskap til hvordan dette nye digitale eksamensverktøyet fungerer, har gjort at fakultetet også har besluttet å gjøre om eksamensformen i ett av våre spesialfagsemner (JUR-3619) fra skoleeksamen til en digital hjemmeeksamen av samme varighet. Dette ut fra en vurdering av at det vil sikre bedre sammenheng mellom det vi øver og måten

vi prøver studentene på i dette faget. I så måte har erfaringene fra pandemien også ledet til endringer i vurderingsformer ved fakultetet.

På ph.d.-studiet har mange av emnene under pandemien blitt gjennomført digitalt, og noen også som hybridløsninger i periodene der det har vært åpnet for dette. Enkelte av emnene, slik som den obligatoriske studieturen, har imidlertid måttet utsettes. De delene av ph.d.-programmet som består av leseseminarer, har fungert forholdsvis godt når de har blitt gjennomført digitalt. Digital gjennomføring gir imidlertid den sosiale læringssituasjonen en helt annen karakter, noe som både kan påvirke læringsutbyttet og arbeidsmiljøet negativt.

Enkelte deler av ph.d.-programmet er ikke egnet for digital gjennomføring, men har likevel blitt gjennomført digitalt. Dette gjelder for eksempel det årlige doktorgradsseminaret. En del av formålet med dette seminaret er nettverksbygging på tvers av de tre juridiske fakultetene i henholdsvis Oslo, Bergen og Tromsø. Denne nettverksbyggingen er vanskelig å få til digitalt.

Selv om enkelte emner har latt seg gjennomføre digitalt, har ph.d.-studentene gitt klare tilbakemeldinger om at man bør velge enten fysisk eller digital gjennomføring. Hybridløsninger har generelt fungert dårlig. Det er bl.a. lett å glemme de digitale deltakerne når flertallet sitter sammen fysisk, og det er krevende å få de tekniske løsningene til å fungere på en hensiktsmessig måte ved hybrid gjennomføring.

- Faktorer som er avgjørende for om studietilbudene er egnet for å gjøres fleksible eller ikke

For å sikre at studentene våre skal oppnå de kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse slik det fremgår av fakultetets studieplaner og for å gjøre kandidatene våre i stand til å være med på å utvikle og forme samfunnet vårt og svare til det samfunnet i fremtiden trenger, er våre studier baserte på aktiv samhandling både mellom studentene, og mellom studentene og fakultetets ansatte. I tillegg baserer studiene seg i noen grad på samhandling med avtakerfeltet. Det stilles store krav til aktiv deltakelse fra studentene i undervisningen, og til studentenes egenaktivitet. I tillegg til frivillige øvinger er det flere obligatoriske muntlige og skriftlige elementer som må gjennomføres for å få gå opp til eksamen. I tillegg kommer bruk av fakultetets fysiske læringsmiljø som fakultetets egen rettsal. Sammenfatningsvis bygger våre studier på en forutsetning om campus-tilstedeværelse og deltakelse i fysisk undervisning. Vi anser ikke at noen faktorer kan begrunne en omlegging av denne studiemodellen til en fleksibel modell basert på andre forutsetninger.

Det er imidlertid aktuelt å gjøre enkelte elementer i studiene mer fleksible. Det er innenfor EVU tilbud at det vil være mest aktuelt å tilby fleksible løsninger. Det juridiske fakultet har i dag ikke kapasitet til å gi slikt tilbud.

- Vurdering av om ansatte har tilstrekkelig utdanningsfaglig digital kompetanse til å gjøre seg nytte av digitale muligheter i sin undervisnings- og vurderingspraksis for å fremme studentenes læring

Så å si alle undervisere har under pandemien vært nødt til å skaffe seg en grunnkompetanse i bruk av digitale muligheter i sin undervisnings- og vurderingspraksis, fordi så mye av undervisningen har blitt gjennomført digitalt. I Studiebarometeret 2021 ser vi at studentene gir underviserne en høyere score med hensyn til om de har nødvendig kompetanse til å benytte digitale verktøy i undervisningen enn i 2020 (opp fra 3,3 til 3,4), og at digitale verktøy brukes på en slik måte at studentene blir aktivt

involverte i undervisningen (opp fra 3,1 til 3,3). I tillegg angir studentene at bruken av digital læringsplattform fungerer godt på studieprogrammet deres (opp fra 3,5 til 3,7). Fakultetet mener imidlertid at arbeidet med å utvikle underviserens digitale kompetanse ikke kan anses ferdigstilt, men er noe som må utvikles videre og videreføres. Det er dessuten viktig at kurs, opplæring mv. som gis har et fokus ikke bare på å beherske verktøyene, men også på hvordan de kan brukes på en måte som leder til god læring. Selv om det er positivt at nye digitale verktøy kommer til, frykter vi en tretthet blant ansatte som stadig forventes å sette seg inn i noe nytt. Disse hensynene bør balanseres mot hverandre i utviklingen av universitetets verktøyportefølje. Vi nevner dessuten at opplæring av studenter i bruk av digitale verktøy også må gis. At studentene er i stand til å bruke verktøy, er ikke det samme som at de er i stand til å bruke dem på de måtene som best fremmer læring.

- Vurdering/beskrivelse av hvordan fakultetet jobber med kompetansehevende tiltak lokalt, og hvilke tiltak fakultetet mener bør utvikles/ivaretas sentralt

Fakultetet har ordninger som Pedagogisk oppfølgingsprogram for nyansatte+ (POP), som gjennomføres fem ganger hvert semester, samt Pedagogisk forum for alle de vitenskapelige ansatte 2-3 ganger hvert semester. Begge er arenaer hvor ulike former for undervisningsrelaterte, pedagogiske og/eller didaktiske tema tematiseres og drøftes, og er ordninger som fakultetet arbeider systematisk med å utvikle, og som vil videreføres. Mens POP har et særlig fokus på å få ferske undervisere "opp å gå" i undervisningsrollen, er Pedagogisk forum en møteplass hvor noen faste tema tas opp ved jevne mellomrom, men hvor også dagsaktuelle tema (for eksempel digital undervisning under pandemien) tas opp, og hvor vi også har innslag av eksterne innledere. På sikt er det kanskje mulig å etablere en egen utviklingsgruppe for vitenskapelige ansatte som er særlig interessert i utvikling av utdanning, inspirert av modellen for forskergruppene, men dette ligger nok ennå noe frem i tid. Ingen av disse ordningene er særskilt innrettet mot utvikling av digital kompetanse, men rommer også denne siden av undervisning/utdanning. Det er også relevant at fakultetsstyret som ett av punktene i årsplanen for utdanningsvirksomheten, har vedtatt at det i 2022 skal arbeides med å videreutvikle og implementere nye pedagogiske virkemidler og studentaktive læringsformer, herunder tiltak igangsatt under Fyrtårnprosjektet *Læring og kunnskap for fremtidens jurist*, samt videreutvikle avdelingslederrollen/studieprogramledelse og styrke det kollegiale samarbeidet om undervisning. I forlengelsen av dette nevnes også at fakultetet har satt av penger til studiekvalitetstiltak i budsjettet for studieutvalget (programstyret). Herunder er det mulig for undervisere å søke om midler til gjennomføring av prosjekter som gir grunnlag for nye former for studentaktivitet. Et gjennomgående vilkår for tildeling, er at det legges frem en plan for aktiviteten, og at den blir evaluert og fulgt opp med en tilbakemelding til studieutvalget. I tillegg har studieutvalget herunder kommet med innspill til konkrete prosjekter som underviserne oppfordres til melde seg til å gjennomføre, dvs. at det ikke er påkrevd at underviserne selv kommer opp med en prosjektide. Dette valget henger også sammen med hvordan fakultetet ønsker å støtte opp under de ansattes karriereutvikling, herunder bidra til å oppfylle de pedagogiske kvalifikasjonene til opprykk og merittering.

Med hensyn til tiltak fra UiT sentralt opplever fakultetet at de ansatte jevnt over er fornøyde med kurset i utdanningsfaglig basiskompetanse. Fakultetet har også fått gode tilbakemeldinger på utviklingsprogrammet for studieprogramledere. Vi håper at disse vil bli videreført fra sentralt hold. Fakultetet imøteser i tillegg sentrale tilbud om kompetansehevende tiltak/kurs/seminarer e.l. som kan fungere som påbygg til den utdanningsfaglige basiskompetansen. Gjerne av begrenset varighet, og gjerne både digitale og "fysiske" tilbud.

Del IV: Internasjonalisering

I denne delen gjør vi rede for fakultetets mobilitetsarbeid og arbeid med internasjonalisering innenfor våre studieprogram.

Fakultetet har prioritert et planmessig og målrettet arbeid innenfor internasjonalisering og studentutveksling gjennom flere år. Dette er et arbeid vi har lyktes med og hvor vi kan vise til gode resultater. Det har naturlig nok vært vanskelig å opprettholde nivået de siste par årene som følge av koronapandemien. I fakultetets årsplan for 2022 er videreutvikling av arbeidet med internasjonalisering gitt særskilt prioritet. Herunder skal det arbeides for å følge opp og utvide avtaleporteføljen samt for å øke antall utvekslingsstudenter, slik at vi kommer på minst samme nivå som før koronapandemien. Fakultetet har pr. tiden 41 utvekslingsavtaler for det femårige masterprogrammet og to avtaler for LL.M-programmet, i tillegg til samarbeidet om NOMPEL med Uppsala Universitet og University of Eastern Finland hvor fellesgradsstudentene regnes med i antallet utvekslingsstudenter.

Fakultetets arbeid med internasjonalisering kan inndeles i to hovedkategorier. Det ene er å sørge for at *alle* studieprogrammene er internasjonalt orienterte eller har internasjonale innslag, og at det er lagt til rette for et internasjonalt læringsmiljø. Det andre er å arbeide for å nå nasjonale- og egne mål om å øke antall utvekslingsstudenter, både ut- og innreisende.

Disse målsettingene er nærmere utdypet og konkretisert i fakultetets *Handlingsplan for mobilitet 2019-2022* (godkjent av fakultetsstyret i 2019). Flere punkter handlingsplanen er fulgt opp, mens andre har det vært vanskeligere å prioritere og/eller arbeide med bl.a. på grunn av koronapandemien.

Fakultetet vurderer på denne bakgrunn det ikke som realistisk å ferdigstille arbeidet innen alle områdene i denne handlingsplanen innen utgangen av 2022 (planperioden). Videre arbeid med handlingsplanen vil ses i sammenheng med fakultetets oppfølging av UiTs nye institusjonsstrategi når denne foreligger og [Stortingsmelding 7 \(2020-2021\) En verden av muligheter - Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning](#). Siktemålet er å fortsatt legge til rette for et planmessig, målrettet og strategisk internasjonaliseringsarbeid. Områder vi uansett mener er viktig å prioritere er inngåelse av nye, attraktive og fagrelevante utvekslingsavtaler, fornyelse av eksisterende avtaler, utvidelse av bruken av engelsk fagspråk i undervisning og pensum der dette er relevant, samt å tilrettelegge for god mobilitet og arbeidsdeling med de andre juridiske fakultetene om den engelspråklige spesialfagsporteføljen og ph.d.-emner. Samtidig må tilrettelegging og gode støtteordninger for ansattmobilitet, herunder utenlandsopphold og forskningsterminer som fremmer mobilitet og internasjonalt forsker- og utdannings samarbeid, opprettholdes og om mulig styrkes. Ansattmobilitet er viktig også for inngåelse av nye, attraktive og fagrelevante utvekslingsavtaler for studenter.

I løpet av høsten 2021 har fakultetet totalt sett nærmet seg en noe mer normal situasjon hva gjelder antallet innreisende internasjonale studenter. En grunn til dette kan være mer stabilisering av pandemiens innvirkning i samfunnet. Det kan også være resultat av god informasjon til disse studentene fra fakultetet, i samarbeid med universitetets fellestjenester. Høsten 2021 søkte 12 innreisende utvekslingsstudenter om opptak, hvorav åtte endte opp med å reise til UiT og fullføre sine studier. Hele 18 studenter startet dette semesteret på LL.M-programmet, hvorav 17 valgte å komme fysisk til Tromsø. Studenter på NOMPEL-programmet flyttet også for første gang

til Tromsø, men dette gjelder pr. nå kun ni av totalt 29. At ikke flere ankom fakultetet denne høsten, henger nok sammen med at dette studentkullet har gjennomført de to forutgående semestrene heldigitalt i regi av partnerinstitusjonene i Sverige og Finland.

Arbeidet med å øke antallet utreisende utvekslingsstudenter ble også sterkt påvirket av koronapandemien i 2021. I vårsemesteret 2021 åpnet UiT delvis opp for at studenter igjen kunne få reise på utveksling, men kun til avtaleinstitusjoner innenfor Europa. Ved fakultetet søkte 14 studenter om dette, men alle valgte til slutt å bli hjemme på grunn av strenge innreiseregler, restriksjoner og den generelle usikkerheten pandemien medfører. 39 studenter søkte om å reise ut høsten 2021, og UiT åpnet i noen grad opp for at studenter kunne søke om utveksling til institusjoner også utenfor Europa. Til tross for fleksible ordninger reiste kun 13 av våre studenter ut.

Fakultetet har i 2021 jobbet med fornying av eksisterende avtaler, deriblant alle Erasmus+ avtalene for ny avtaleperiode. Det er i noen grad også arbeidet med nye samarbeid, men ingen konkrete avtaler er ferdigstilt. Dette er en pågående prosess som vil bli prioritert i 2022, og som vi håper å se resultater av i form av et høyere antall utvekslingsstudenter i årene fremover. I løpet av 2021 har det også vært fokus på å i større grad involvere faglig ansatte og forskergruppene med å promotere det internasjonale emnetilbudet ovenfor de norske studentene. Vi tror dette er både positivt og viktig, og noe som det fortsatt vil arbeides med.

I løpet av 2021 har fakultetet i samarbeid med UiTs fellestjeneste for mobilitet videreutviklet rutinene for utvekslingsarbeidet. Fakultetet fikk ved inngangen av 2022 en egen kontaktperson i UiTs fellestjeneste og fakultetets administrasjon har gjort omorganiseringer og effektiviseringer med mål om styrking av dette arbeidsfeltet. Samlet sett vil dette bidra til å sikre god støtte for studentene og fagmiljøene i alle deler av internasjonaliseringsarbeidet.

Internasjonaliseringsarbeid i studieprogrammene

Når det gjelder ph.d.-programmet i rettsvitenskap har fakultetet i 2020 arbeidet med revisjon av opplæringsdelen, blant annet med siktemål om å synliggjøre, og til dels også å øke, valgmulighetene og i større grad legge til rette for mobilitet og andre internasjonaliseringsaspekter. Revidert studieplan trådte i kraft høsten 2021. Som ledd i oppfølgingen av bestillingen til denne kvalitetsmeldingen, har programstyret (forskningsutvalget) spilt inn at fakultetet bør arbeide videre med stipendiatenes mulighet til å få godkjent emner fra andre institusjoner. Det er viktig for stipendiatene å ha mulighet til å reise, både nasjonalt og internasjonalt, knytte kontakter, etablere nettverk og få utvidet sin faglige horisont gjennom gode ordninger for mobilitet. Arbeid med ordninger for innpassing i ph.d.-programmets opplæringsdel for å bidra til økt mobilitet og internasjonalisering, er også tatt inn i fakultetets årsplan for 2022.

I masterprogrammet i rettsvitenskap er det de siste årene opprettet og igangsatt nye engelskspråklige spesialfag innenfor spennende fagområder. Eksempelvis ble det i 2020 opprettet et emne innen «Data Protection Law», og i 2021 et emne innen «International Criminal Law, Atrocity Crimes, and Transitional Justice». Begge disse emnene kan velges som del av masterprogrammet, med kan også tas av innreisende utvekslingsstudenter. Opprettingen av disse emnene styrker fakultetets internasjonale emneportefølje, og legger dessuten til rette for å kunne knytte norske og internasjonale studenter tettere sammen.

Programstyret for masterprogrammene (studieutvalget) vurderer det slik at fakultetet gjør mye for å legge til rette for utveksling, blant annet med egne orienteringsmøter, god veiledning og å generelt være på tilbudssiden. Programstyrets innspill til kvalitetsmeldingen er å videreføre arbeidet med å ha en portefølje med faglig gode og kvalitetssikrede utvekslingsavtaler. Kontinuitet i internasjonaliseringsarbeidet ble også framholdt som viktig for å kunne oppnå gode resultater. Studiefinansiering og økonomi er forhold programstyret løftet frem som hemmere for studiemobilitet, f.eks. knyttet til doble boutgifter. Her er det viktig å utnytte at det særlig i Europa finnes gode tilbud hvor det er mulig å få ekstra stipend, og hvor det er billigere å bo. Studentene i programstyret la ellers vekt på at fakultetets arbeid med internasjonalisering og utveksling verdsettes høyt, men at utveksling ikke bør være påkrevet som del av studieprogrammene.

LL.M.-programmet er i seg selv et viktig bidrag i fakultetets internasjonaliseringsarbeid. I likhet med de andre studieprogrammene gjennomføres det løpende evaluering av programmet, emner, pensum og læringsutbytter. Studieprogramansvarlig har spilt inn at det også er ønskelig med en litt større revisjon for å opprettholde programmets konkurransedyktighet. Dette vil følges opp i sammenheng med den periodiske evalueringen i 2022.

Som en internasjonal fellesgrad er NOMPEL-programmet det som i UH-sektoren regnes som den mest integrerte formen for institusjonelt utdannings samarbeid, jf. stortingsmeldingen om internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning ([Stortingsmelding 7 \(2020-2021\) En verden av muligheter - Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning](#)). NOMPEL-studentene får ferdig definerte og forhåndsgodkjente utenlandsopphold ved alle de tre samarbeidsinstitusjonene i løpet av studiet. Til tross for at det i Norge ikke er formelle juridiske hindre for å etablere fellesgrader, heller ikke i samarbeid med utenlandske institusjoner, påpeker regjeringen i nevnte stortingsmelding at man likevel ikke har lyktes med å etablere europeiske fellesgrader i like stort omfang som man kunne ønske. Stortingsmeldingen erkjenner at formelle og administrative utfordringer gjør det svært krevende å få på plass slike samarbeid, og at det er krevende både å etablere, drifte og videreutvikle fellesgrader. Regjeringen mener de faglige gevinstene av fellesgradssamarbeid er så store at det fortsatt er ønskelig at norske universiteter og høyskoler prioriterer å delta i fellesgradssamarbeid med utenlandske institusjoner. Fakultetet er stolt av å ha en internasjonal fellesgrad i vår studieprogramportefølje, noe vi mener er et viktig bidrag til UiTs internasjonaliseringsarbeid.

Det første studentkullet har nå gjennomført NOMPEL-programmet og fakultetet skal i løpet av våren 2022, sammen med våre programpartnere, revidere studieplanen og samarbeidsavtalen. Ytterligere informasjon om NOMPEL finnes i rapport til universitetsledelsen høsten 2021 om status etter vellykket gjennomføring av første programperiode (arkivref. ephorte 2017/5194-29).

Vi mener NOMPEL er et verdifullt og viktig bidrag i det konkrete internasjonaliseringsarbeidet, som kommer både studentene og fagmiljøet til gode. I arbeidet med NOMPEL har kompetansen ved fakultetet økt, både i faglig- og administrativ linje, innenfor et komplekst område. Vi stiller oss samtidig bak UMAK som i sin kvalitetsmelding etterlyser en ressursgruppe for UiTs fellesgrader, siden denne typen studietilbud har mange av de samme og betydelige utfordringene av både praktisk, faglig og formell art.

Internasjonalisering i forskningsarbeidet

Fakultetet har i 2020-2021 deltatt i Forskningsrådets evaluering av norsk rettsvitenskapelig forskning i perioden 2010-2019 (Jureval). Blant observasjonene den internasjonale evalueringskomiteen gjorde, var at forskningen ved fakultetet også er internasjonalt orientert, at publikasjonsvolumet er høyt og at en betydelig andel av publikasjonene er på engelsk, i internasjonale tidsskrifter og på internasjonale forlag. Til tross for dette anbefaler komiteen ytterligere synlighet i Skandinavia og ellers i verden, for blant annet å fremme internasjonalt forskningssamarbeid. Komiteen kommenterer også integrering av utenlandske ansatte, siden fakultetet for tiden har ansatte fra mange nasjonaliteter. Konkrete tiltak for å følge opp evalueringen vil det arbeides med i 2022.